

១៣. រឿង ស្រ្តីពិត ម្តាយពិត ឪពុកពិត

កាលពីព្រេងនាយ មានបុរសម្នាក់ ជាអ្នកកម្សត់ក្រលំបាក, ម្តាយឪពុកស្លាប់ចោលពីតូច នៅតែម្នាក់ឯង តែងរកស៊ីចិញ្ចឹមអាត្មាគ្រាន់តែឆ្កែពោះ ។ ដល់បុរសនោះចម្រើនធំដឹងសេចក្តីឡើង ក៏ចង់ដឹងថា «ក្នុងនគរនោះ នឹងមានស្រ្តីពិត ម្តាយពិត ឪពុកពិត ឬទេ? » ។ ថ្ងៃមួយ ស្តេចក្នុងនគរនោះ ទ្រង់គិតធ្វើបុណ្យកម្សាន្តសប្បាយមួយ ។

ស្តេចទ្រង់មានព្រះបន្ទូលហៅនាហ្មឺនធំម្នាក់ ឲ្យចូលមកគាល់ ។ មកដល់ទ្រង់បង្គាប់ឲ្យនាហ្មឺននោះ ចេញទៅធ្វើរោងសង់សាលាបុណ្យនៅក្រើយស្ទឹងម្ខាង ។ ឯស្ទឹងនោះ មានស្ពានសួរឆ្លងទេ ។ នាហ្មឺននោះ ទៅធ្វើរោងសង់សាលារួចស្រេចវិលមកក្រាបទូលស្តេច ៗ ទ្រង់ឲ្យរៀបភ្លឺផ្កា ស្លាម្លូ គ្រប់បរិក្ខារ ជារណ្តាប់បុណ្យ ហើយស្តេចយាងចេញកាន់ចុងព្រះរាជរោង ដោយជូនជុំមន្ត្រីតូចធំហែស្តេចយាងចូលរោងបុណ្យ ។

ឯបុរសនោះ ឮថាស្តេចធ្វើបុណ្យដូច្នោះ ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ ដោយចង់ដឹងថា «ក្នុងនគរនោះ មានស្រ្តីពិត-ម្តាយពិត-ឪពុកពិត ឬទេ? » ហើយបុរសនោះដើរទៅនៅក្រោមស្ពាន ធ្វើជាអង្គុយស្តួចត្រី ។ ស្តេចទ្រង់យាងទៅឯសាលាបុណ្យមុនគេ នៅតែអស់អ្នកនិងព្រះរាជបុត្រីស្តេច ។ ដល់វេលារសៀល អស់អ្នកនិងព្រះរាជបុត្រីស្តេចនោះ ក៏រៀបខ្លួននឹងទៅចូលរោងបុណ្យ ។ ឯព្រះរាជបុត្រីស្តេចនោះ កំព្រា ពុំមានព្រះមាតា ៗ ក្ស័យព្រះជន្មចោលនាង តាំងអំពីតូចម្ល៉េះ លុះអស់អ្នកនិងពួកស្រីស្នំក្រមការឆ្លងស្ពានហួសអស់ទៅ នៅតែព្រះរាជបុត្រីកំព្រាជាក្រោយគេ ដល់នាងយាងទៅដល់ស្ពាន នាងទតទៅ ឃើញបុរសកម្សត់អង្គុយស្តួចត្រីនៅក្រោមស្ពាននាងឈប់ ពុំហ៊ានយាងហួសទៅ, អស់ពួកស្រីបរិវារសួរថា «ម្ចាស់ ដូចម្តេចបានជាឈប់?» ។ ទើបនាងមានព្រះបន្ទូលសរសើរច្រាប់ទៅអស់ពួកស្រីៗថា «បានជាខ្ញុំឈប់ត្បិតមានបុរសម្នាក់នៅអង្គុយក្រោមស្ពាន ទៅដូចម្តេចនឹងបាន!» ។ អស់ស្រីសាវឡឹកថា «ម្ចាស់យាងទៅ! មិនអីទេ! ខ្លាចថ្វី! មនុស្សកម្សត់ដូចមនុស្សឆ្លុត» ។ នាងឆ្លើយឡើងថា «កុំស្រឡើងដូច្នោះ មិនត្រូវទេ ធម្មតាគេជាប្រុស ទុកជាគេឆ្លុតព្រើលល្ងង់ខ្លៅដូចម្តេច ក៏យើងជាស្រីមិនត្រូវដើររំលងក្បាលគេទេ!» ។

អស់ពួកស្រីៗវាស្តីឲ្យថា «នែអ្នកកំឡោះអង្គុយស្តួចត្រីក្រោមស្ពាន! ដើរចេញ! ម្ចាស់យើងយាងទៅធ្វើបុណ្យ» ។ បុរសនោះ ឮស្រីៗស្រឡើងដូចម្តេច ក៏មិនដើរចេញ ធ្វើជាមិនឮ ។ ឯនាងជាបុត្រី ស្តេចក៏ស្រឡើងឲ្យបុរសនោះថា «នែអ្នកស្តួចត្រីអញ្ជើញចេញពីក្រោមស្ពានទៅ ឲ្យខ្ញុំសុំផ្លូវទៅផង!» ។

បុរសនោះ ឮនាងជាបុត្រីស្តេចនិយាយដូច្នោះ ក៏ក្រោកដើរចេញតយង្គីយទៅផ្ទះអាត្មាវិញ ។ ឯនាងបុត្រីស្តេចឃើញចៅបុរសនោះដើរហួសទៅ ទើបនាងហ៊ានឆ្លងទៅធ្វើបុណ្យជាមួយនឹងស្តេចជាឪពុក ដល់ពេលធ្វើបុណ្យរួចស្រេចបរិបូណ៌ ស្តេចក៏វិលមកព្រះដំណាក់វិញ ។

លុះថ្ងៃក្រោយ បុរសនោះ គិតក្នុងចិត្តនឹកចង់ចូលទៅគាល់ស្តេច ក៏រៀបខ្លួនដោយនូវភាពខ្លួនជាអ្នកកម្សត់ក្រលំបាក រៀបរួចចេញដើរពីផ្ទះអាត្មាទៅ ដល់មាត់ទ្វាររាំង ក៏ចូលទៅដោយបំណងនឹងគាល់ស្តេច ។ ឯពួកទាហានចាំទ្វាររាំង វាយាត់មិនឲ្យចូលថា «ចៅបុរសឯង រូបក៏អាក្រក់ សំពត់ក៏ចាស់ដាច់ដាច់ មិនគួរនឹងចូលក្នុងទីរាំងស្តេចទេ!» ។

បុរសនោះ គិតក្នុងចិត្តថា «អញគិតធ្វើដូចម្តេច ឲ្យបានជ្រាបដល់ស្តេច ៗ នឹងឲ្យហៅអញចូល» ហើយនិយាយទៅ នឹងពួកទាហានចាំទ្វារថា «អ្នកកុំឃាត់ខ្ញុំ ត្បិតខ្ញុំឃើញក្នុងនគរស្តេច ឥតមានស្រ្តីពិត-ម្តាយពិត-ឪពុកពិតទេ» ។ ចៅ បុរសនិយាយតែប៉ុណ្ណោះ ក៏អង្គុយស្ងៀមនៅនឹងមាត់ទ្វារនោះទៅ ពុំនិយាយស្តីនឹងអ្នកឯណាទៀតឡើយ ។ លុះស្តេច ចេញកាន់ចុងព្រះរាជរោង អស់នាហ្មឺនធំតូចក៏មកជួបជុំគ្នាគាល់ស្តេច ។

នាយទាហានចាំទ្វារសង្ស័យណាស់ ក៏ចូលទៅក្រាបទូលស្តេចថា «មានចៅបុរសកម្សត់ម្នាក់ មិនដឹងមកពី ណា ចង់ចូលមកគាល់តែទូលបង្គំជាខ្ញុំឃាត់មិនឲ្យ ចូលត្បិតបុរសនោះស្លៀកសំពត់ដាច់ដាច់លេចមុខលេចក្រោយ តែចៅបុរសនោះ និយាយនឹងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំថា «អ្នកឯងមិនត្រូវឃាត់ខ្ញុំទេ ត្បិតខ្ញុំយល់ឃើញថា ក្នុងនគរនេះ គ្មាន ស្រ្តីពិត-ម្តាយពិត-ឪពុកពិត» ចៅបុរសនោះ និយាយតែប៉ុណ្ណោះក៏នៅស្ងៀមទៅ ។

ស្តេចទ្រង់ជ្រាបដូច្នោះ ទ្រង់សួរទៅនាយទាហានថា «ចុះឥឡូវចៅបុរសនោះ នៅឯណា?» ។ នាយទាហាន ទូលថា «នៅឯមាត់ទ្វាររាំង» ។ ទើបស្តេចមានព្រះបន្ទូលថា «បើដូច្នោះអាមាត្យឯង ទៅហៅវាមកមើល!» ។ អាមាត្យ រត់ទៅហៅបុរសអង្គុយនៅមាត់ទ្វារប្រាប់ថា «នែចៅបុរស ស្តេចមានព្រះបន្ទូលឲ្យចៅបុរសឯងចូលទៅ» ។ ចៅបុរស នោះ ក៏ដើរទៅជាមួយនឹងអាមាត្យទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំស្តេចហើយអង្គុយគាល់ក្នុងទីដ៏សមគួរទៅ ។

ស្តេចទតឃើញអាមាត្យនាំចៅបុរសនោះ មកដល់ទ្រង់មានបន្ទូលថា «ចៅបុរសឯងនិយាយថាក្នុងនគរអញ នេះ គ្មានស្រ្តីពិត-ម្តាយពិត-ឪពុកពិតទេ, តើចៅបុរសឯងជាដូច្នោះមែនឬដូចម្តេច? » ។ ចៅបុរសក្រាបទូលថា «សូម ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស! ក្នុងទីព្រះនគររបស់ល្អងធូលីព្រះបាទនេះ គ្មានស្រ្តីពិត-ម្តាយពិត-ឪពុកពិតទេ, ទូលព្រះបង្គំជា ខ្ញុំថាមែន ក្នុងទីព្រះរាជរាំងមានតែញី ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំថាមែន ម្តាយពិត-ឪពុកពិតគ្មាន ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំថាមែន» ហើយចៅបុរសទូលតបទៅនឹងស្តេចទៀតថា «សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស! ឯស្រីពិត មានតែមួយគឺជាព្រះរាជបុត្រីពៅ ព្រះករុណាពិសេសនេះ ទើបហៅស្រ្តីកបនរលីក្ខណ៍ ជាក់ជាស្រ្តីពិតមែន» ។

ស្តេចទ្រង់យល់ដូចចៅបុរសនោះ ថាមែន ទើបមានព្រះបន្ទូលសួរថា «នែចៅបុរស/ ដូចម្តេចហៅថាស្រ្តីពិត? ដូចម្តេចហៅថាម្តាយពិត ឪពុកពិត? ម្តាយពិត ឪពុកពិតនោះ មានតែល្អងធូលីព្រះបាទយាងចេញពីព្រះនគរទៅ ស៊ើបរកផ្ទាល់ព្រះអង្គទើបបាន បើល្អងធូលីព្រះបាទ រកបាននៅទីណា ស្រុកណា ភូមិណា សូមល្អងធូលីព្រះបាទ ទ្រង់ធ្វើតាមសព្វព្រះរាជហឫទ័យ ដែលទ្រង់គិតឃើញដូចម្តេច លុះទ្រង់ពិសោធគ្រប់ជំពូកទៅហើយ ពុំមានថាអ្វី ទើបហៅពេញជាស្រ្តីពិត-ម្តាយពិត-ឪពុកពិត » ។

ស្តេចទ្រង់ជ្រាបសព្វគ្រប់ប្រការ ហើយទ្រង់នឹកក្នុងព្រះចិន្តាថា «ចៅបុរសនេះ និយាយត្រូវប្រាកដហើយ ទ្រង់ ព្រះរាជទាននូវមាសប្រាក់សំពត់អាវ ឲ្យចៅបុរសនោះ ទ្រង់ផ្តាំថា «ចៅបុរសឯងកុំទៅណាឆ្ងាយ នៅចាំអញបើអញរក ស្រ្តីពិត-ម្តាយពិត ឪពុកពិតបានហើយ អញរិលមកវិញថ្ងៃណា អញនឹងឲ្យចៅបុរសឯងធ្វើជាធំលើសគេទាំងពួង» ហើយស្តេចទ្រង់បង្គាប់នាហ្មឺនធំម្នាក់ ឲ្យធ្វើផ្ទះមួយឲ្យចៅបុរសនោះនៅ ទ្រង់ផ្តាំនាហ្មឺននោះ ឲ្យជប់លៀងចិញ្ចឹមចៅ បុរសនោះរៀងទៅ ។ ក្នុងពេលដែលស្តេចទ្រង់យាងចេញចាកព្រះនគរ ទៅរកស្រ្តីពិត ម្តាយពិត ឪពុកពិតនោះ ស្តេច មានបន្ទូលហៅនាហ្មឺនធំម្នាក់ ដែលជាអ្នកសម្រេចរាជការក្នុងព្រះនគរ ឲ្យមើលរក្សាព្រះរាជរាំង ត្បិតទ្រង់នឹងយាង

ចេញរកស្ត្រីពិត ម្តាយពិត ឪពុកពិត ហើយទ្រង់រៀបចំដំណើរភៀសព្រះអង្គជាបុរសកម្សត់ម្នាក់ យាងចេញទៅក្នុងវេលា
យប់ស្ងាត់ ពុំឲ្យនរណាមួយដឹងឡើយ ឲ្យដឹងតែបុត្រីដែលជាធំនិងចៅបុរសនោះប៉ុណ្ណោះ ហើយស្តេចយាងទៅធ្វើជា
អ្នកកម្សត់លំបាក ពុំឲ្យអ្នកណាស្គាល់ជាស្តេចឡើយ ។

ស្តេចយាងទៅដល់ស្រុកមួយជាព្រំព្រះនគរ ឃើញតាចាស់យាយចាស់ប្តីនិងប្រពន្ធ ស្តេចក៏ចូលទៅសុំសម្លាក់
នៅផង ។ ជូនតានោះ ក៏ព្រមឲ្យនៅដល់នៅយូរបន្តិចទៅ ឃើញកូនគេក្នុងស្រុកនោះ មានរូបឆោមលោមពណ៌ល្អ ក៏
មានចិត្តនឹកចង់បាន ទើបនិយាយនឹងតាយាយថា «តាយាយអើយ! ឥឡូវ ចៅឃើញកូនគេមួយរូបឆោមលោមពណ៌
ល្អសមជាប្រពន្ធខ្ញុំ ដូច្នោះ សូមតាយាយទៅដណ្តឹងឲ្យខ្ញុំ» ។ តាយាយឆ្លើយថា «ឱចៅអើយ! ខ្លួនតាយាយសព្វថ្ងៃនេះ
ជាអ្នកកម្សត់អត់ឃ្លានក្រលំបាកណាស់ នឹងទៅដណ្តឹងកូនគេ តើនរណាគេនឹងឲ្យ!» ។ ស្តេចប្រាប់ថា «តាយាយទៅ
ដណ្តឹងគេចុះ ប្រាប់ថាខ្ញុំឲ្យមកសុំដណ្តឹង គេមិនថាអីទេ!» ។ តាយាយនោះ ក៏ទៅដណ្តឹងកូនក្រមុំគេ តាមពាក្យចៅ
ប្រើ ។

តាយាយ ទៅដល់ផ្ទះអ្នកដែលមានកូនក្រមុំនោះ ក៏ឡើងទៅអង្គុយលើផ្ទះ ។ អ្នកនោះសួរថា «តាយាយមករក
អ្វី?» ។ តាយាយឆ្លើយថា «ខ្ញុំមកសូមជម្រាបអ្នក, លាក់បាំងអីនឹងអ្នក ចៅខ្ញុំឲ្យមកសុំដណ្តឹងកូនក្រមុំ» ។ ឯម្តាយ
ឪពុកនាងក្រមុំនោះ នឹកក្នុងចិត្តថា «តាយាយនេះម្តេចក៏គាត់ហ៊ានដណ្តឹងកូនអញឲ្យចៅគាត់?» ហើយអ្នកដែលមាន
កូនក្រមុំនោះ និយាយទៅនឹងតាយាយនោះ ថា «តាយាយ! ខ្ញុំឲ្យ ! ប៉ុន្តែតាយាយឯងនាំចៅកំឡោះមកឲ្យយើងមើល
សិន បើល្អសមនឹងកូនយើង ៗ ឲ្យមិនថាអ្វីទេ» ។

តាយាយ លាគេវិលមកផ្ទះវិញ និយាយប្រាប់ចៅថា «បើចៅឯងល្អសមនឹងកូនគេ ៗ ឲ្យប៉ុន្តែ គេឲ្យចៅឯងទៅ
ឲ្យគេមើលរូបសិន បើសមនឹងកូនគេ ៗមិនថាអីទេ? ។ ឯស្តេច ឮតាយាយប្រាប់ដូច្នោះ ក៏មានព្រះទ័យត្រេកអរ សួរ
ទៅវិញថា «ចុះឲ្យទៅថ្ងៃណា?» ។ តាយាយឆ្លើយថា «ព្រឹកស្អែក យើងនឹងទៅ» ។ លុះព្រឹកឡើងតាយាយនឹងស្តេច
ចៅ នាំគ្នាទៅផ្ទះអ្នកមានកូនក្រមុំនោះ ក៏ឡើងទៅអង្គុយសំពះគេ ហើយថយមកអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ អ្នកផ្ទះនោះ
ក៏មានចិត្តស្រឡាញ់កូនប្រសា ប៉ុន្តែ មិនដឹងជាស្តេចក្លែងភេទទេ គិតស្មានថា ជាមនុស្សទាំងផ្តាស ។

ស្តេចនៅបម្រើម្តាយក្មេកឪពុកក្មេករៀងរាល់ថ្ងៃទៅ ។ វេលាចូលដេក ម្តាយក្មេកតែងប្រាប់កូនស្រីក្រមុំនោះថា «
អ្នកមាសម្តាយ! ចូរឯងសិតទឹកដាក់ចុងជើងប្តីរៀបស្លា៥ មាត់ដាក់ឲ្យប្តី ក្រែងជួនយប់ ប្តីក្រោកឡើងរកស្នាស៊ី ទឹកដឹក
ឲ្យមានស្រាប់» ។ កូននោះ ក៏ព្រមធ្វើតាមពាក្យម្តាយប្រើ ជូនក៏ពុំធ្វើតាម ។ ដល់ថ្ងៃមួយស្តេចធ្វើជាទៅងូតទឹក ។
ម្តាយក៏ប្រាប់កូនថា «នាង! ម្តេចមិនយកផ្តិលទៅតាមប្តីងូតទឹក?» ។ នាងជាកូនក្រមុំនោះ ក៏ពុំទៅតាមពាក្យម្តាយប្រើ
។ ស្តេចនោះទៅយូរបន្តិច ក៏វិលមកវិញ ។

ដល់វេលាល្ងាច ស្តេចធ្វើជាដឹកស្រាស្រវឹងពុំដឹងខ្លួន ក្អកក្អែប្រប្រះខ្លួន ននៀលពាសពាសល្ងែងផ្ទះ ។ ឯម្តាយ
ក្មេក ឃើញកូនប្រសាស្រវឹង ក៏ស្នំប្រាប់ទៅកូនក្រមុំថា «នាងឯង ម្តេចមិនយកទឹកទៅលាងកម្អុត?» ។ កូនក្រមុំឆ្លើយ
ថា «ទេ! មនុស្សអីប្រើមីកស្រាដូច្នោះ?» ។ ស្តេចឮដូច្នោះ ព្រឹកឡើង ស្តេចលាម្តាយក្មេកឪពុកក្មេកទៅផ្ទះយាយចាស់តា

ចាស់ ប្រាប់យាយតាអំពីដំណើរកូនក្រមុំគេ ដែលយាយទៅដណ្តឹងឲ្យនោះថា តាយាយអើយ! នាងនោះនិងខ្ញុំមិន បានជាគូព្រេងសំណាងនឹងគ្នាទេ, សូមតាមយាយប្រគល់កូននោះ ទៅគេវិញចុះ! » ។

តាយាយក៏ទៅជូនព្រេងសំណាងកូនគេ តាមពាក្យចៅប្រើ ទៅដល់លើផ្ទះនិយាយថា «ខ្ញុំសុំជូនព្រេងសំណាង កូនអ្នកផង ត្បិតចៅខ្ញុំថា «ពុំមានព្រេងនឹងកូនអ្នកទេ!» រួចតាយាយក៏លាគេមកផ្ទះអាត្មាវិញ ។ លុះព្រឹកឡើង ស្តេច លាតាយាយ ដើរទៅទៀត ដល់ស្រុកមួយជាចុងស្រុកខេត្តក្រៅ ទៅសុំសម្លាក់នឹងផ្ទះជូនចាស់តាចាស់ៗ ក៏យល់ព្រម , ស្តេចក៏នៅធ្វើការរកស៊ីនឹងតាយាយតែសព្វថ្ងៃរៀងទៅ ។

ថ្ងៃមួយ ស្តេចដើរទៅលេង បានឃើញកូនក្រមុំអ្នកស្រុក ដែលជាអ្នកមានធំក្នុងស្រុកនោះ ពុំមានអ្នកណា មានស្មើឡើង អ្នកនោះមានកូនស្រីមួយកូនប្រុសមួយ ទាំងពីរនាក់ មិនទាន់មានប្តីប្រពន្ធទេ, ស្តេចដើរទៅលេងបាន ឃើញមានចិត្តគិតចង់បាន លុះវិលមកផ្ទះអាត្មាវិញ និយាយប្រាប់តាយាយថា «តា! យាយខ្ញុំចង់បានកូនគេដែល មានកូនប្រុសមួយស្រីមួយ សូមតាយាយទៅដណ្តឹងកូនគេនោះឲ្យខ្ញុំផង» ។ តាយាយឆ្លើយថា «ចៅអើយបើយាយ ក្រម្លោះ! តើនរណាគេនឹងឲ្យកូនគេមកចៅ! » ។ ឯស្តេចឮតាយាយនិយាយដូច្នោះ ក៏មានបន្ទូលទៅនឹងតាយាយថា « សូមតាយាយអញ្ជើញទៅដណ្តឹងកូនគេចុះ ថាខ្ញុំមកដណ្តឹង គេមិនថាអីទេ! ។ តាយាយនោះ ក៏ព្រមតាមពាក្យចៅប្រើ ប៉ុន្តែយាយនិងតាពុំដឹងថាចៅនោះជាស្តេចឡើង គិតស្មានថាជាមនុស្សទាំងផ្កាសដទៃ ក៏ទៅដណ្តឹងកូនគេ ៗក៏ព្រម ឲ្យ ។ ស្តេចក៏នៅបម្រើម្តាយក្មេកខ្ញុំពុកក្មេកតែសព្វថ្ងៃរៀងទៅ ។

ឯនាងជាប្រពន្ធនោះ ក៏បដិបត្តិប្តី ល្ងាចដាក់ទឹកចុងជើង បៀកស្លា ៥ ម៉ាត់ដាក់ក្បែរដំណេកប្តី តែសព្វថ្ងៃរៀង ទៅ ។ វេលាស្តេចយាងទៅងូតទឹក នាងកាន់ផ្តិលនិងសំពត់ងូតតាមទៅផង ។ ពេលស្តេចងូតទឹក នាងនោះដុះក្តែល ឲ្យប្តី ។ ផ្លាស់សំពត់ងូត នាងទទួលយកសំពត់ពូត រួចដងទឹកដាក់ផ្តិលកាន់ដើរតាមប្តីទេ, ដល់ផ្ទះលាងជើងឲ្យប្តី ។ ថ្ងៃមួយ ស្តេចធ្វើជាឈឺ ម្តាយក្មេកខ្ញុំពុកក្មេក ឃើញកូនប្រសាឈឺ ក៏មានចិត្តភិតភ័យ ប្រាប់ទៅកូនក្រមុំថា «កូន! មក មើលគក់ច្របាច់ឲ្យប្តីផង » នាងនោះ ក៏គក់ច្របាច់ឲ្យប្តី ប៉ុន្តែ ស្តេចនឹងនាងពុំទាន់រៀបការនៅឡើយទេ ។ ឯខ្ញុំពុក ក្មេកនឹងម្តាយក្មេក ក៏ពុំដឹងជាស្តេច គិតស្មានថាជាមនុស្សរាស្ត្រទាំងផ្កាស ។ នៅយូរបន្តិចទៅ បានពេលល្ងាម្តាយ ក្មេកខ្ញុំពុកក្មេកនោះ ក៏ចេញប្រាក់របស់ខ្លួនរៀបការកូនក្រមុំនឹងស្តេច ហៅអស់ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយមករៀបការ ស៊ីផឹក ជាស្រេច, ស្តេចនិងនាងក៏រួមសុខទុក្ខនៅជាមួយគ្នា តាំងអំពីនោះរៀងមក ។

លុះនៅយូរបន្តិចទៅ ស្តេចចង់ពិសោធចិត្តប្រពន្ធ និងចិត្តម្តាយក្មេកខ្ញុំពុក-ក្មេកឲ្យឃើញពិត ឬពុំពិត ស្តេចក៏ធ្វើ ជាជីកស្រា លៀងបៀបាញ់គេ ៗ មកទារប្រាក់នឹងរកប្រាក់ឲ្យគេគ្មាន ។ ម្តាយក្មេក ខ្ញុំពុកក្មេក ក៏ចេញប្រាក់ឲ្យគេតែ សព្វថ្ងៃ ទាល់តែអស់ប្រាក់ ធ្លាក់ខ្លួនជាអ្នកក្រ ។ ម្តាយក្មេក ខ្ញុំពុកក្មេក និងប្រពន្ធនោះ ពុំមានស្តីថាអ្វី ។ អស់ញាតិស ន្តានជិតខាង គេស្រដីថា «ឲ្យផ្តាច់ទៅ កុំឲ្យកូនទៅអាចង្រែនេះ វាមិនគិតធ្វើការរកស៊ីដូចគេទាំងពួង វាគិតតែលេងបៀ ផឹកស្រាដូច្នោះ តើនឹងទុកវាធ្វើអ្វី» គេស្តីប៉ុន្តែម្តាយក្មេកនោះ ក៏មិនអី ។

ឯស្តេចនោះ យល់ឃើញថា ម្តាយក្មេក ខ្ញុំពុកក្មេកក្រលំបាកសម្បត្តិ មានតែខ្លួនហើយ ក៏ឈប់លេងល្បែង ចេះ តែដេក មិនមានគិតរកស៊ីអ្វី ប្រើតែប្រពន្ធឲ្យធ្វើនំលក់ គ្រាន់តែឆ្អែតពោះ ។ ឯម្តាយក្មេក ខ្ញុំពុកក្មេក ព្រមទាំងប្រពន្ធ

នឹងមានស្រដីអ្វីឲ្យធ្ងន់ពាក្យឲ្យកូនប្រសាកចិត្តក៏គ្មាន ។ ស្តេចទ្រង់នឹកក្នុងព្រះចិន្តាថា «ឱ ចៅបុរស មានប្រាជ្ញា យល់ការជ្រៅជ្រះ ថាឲ្យអញរកម្តាយពិត-ឪពុកពិតប្រពន្ធជាស្រ្តីពិត នេះហៅពេញជាត្រូវ ឥឡូវអញរកបានហើយ ល្មមអញតែងព្រះបន្ទូលប្រាប់ទៅសេនាបតីឲ្យរៀបរាជយាន នូវពលថ្មើរជើង តាមមុខងារដំរីសេះ រាជរថមកទទួល អញចុះ!» ។ ទ្រង់ក៏តែងព្រះបន្ទូលប្រាប់ទៅសេនាបតី មានសេចក្តីថា «ឲ្យរៀបដំរី សេះរទេះ រាជយាន ពលថ្មើរជើង ទៅទទួលស្តេច ត្បិតស្តេចរកប្រពន្ធជាស្រ្តីពិត ម្តាយពិត ឪពុកពិតបានហើយ ឲ្យយកគ្រឿងឥស្សរិយយសទៅថ្វាយ ជាឆាប់ៗ ។ មួយទៀតបើបម្រើនាំព្រះបន្ទូលមកដល់ ឲ្យរៀបទទួលជប់លៀងតាមឋានៈជាបងថ្លៃស្តេច ។ » ស្តេចតែង រួចស្រេចទ្រង់ដាក់ក្នុងបំពង់ បិទមាត់បំពង់ជិតពុំឲ្យបងថ្លៃនោះដឹងសេចក្តី ហើយស្តេចប្រាប់ទៅបងថ្លៃថា «អ្នកបង អើយ! អញញឹកអាយ! ខ្ញុំចង់ឲ្យអ្នកនាំសំបុត្រទៅឲ្យនាហ្មឺន ដែលជាធំនៅក្នុងរាំងហ្លួងនោះ, តើអ្នកបងហ៊ានទៅឬ ទេ? » ។ បងថ្លៃ ឮប្តូរប្រើដូច្នោះ ក៏ព្រមទៅតាមហើយចេញដំណើរទៅ សួរគេចាប់តែតាមផ្លូវ ទៅដល់ស្រុកមួយ សួរ គេថា «អ្នកអើយ! ផ្លូវណាទៅរាំងស្តេច? » ។ អ្នកស្រុកនោះប្រាប់ថា «ផ្លូវនេះហើយ! ទៅរាំងស្តេច» ។ បងថ្លៃស្តេចនោះ ក៏ចេះតែដើរសួរគេតែរៀងៗទៅ ។

លុះដល់ទៅមាត់ទ្វាររាំង ក៏សួរនាយទាហានយាមទ្វារថា «អ្នក ! ហ្នឹងហើយឬ ដែលគេហៅថាវាំងហ្លួង? » ។ នាយទាហានសង្ស័យ ក៏សួរថា «អ្នកឯងមកពីណា បានជាមកសួររកវាំងហ្លួង?» ។ បងថ្លៃស្តេចឆ្លើយថា «ខ្ញុំនាំ សំបុត្រប្តូនខ្ញុំ មកឲ្យនាហ្មឺនធំដែលនៅក្នុងរាំងនេះ» ។ នាយទាហានឮដូច្នោះ ក៏នាំចូលទៅដល់នាហ្មឺនដែលនៅចាំ រាំង ។ នាហ្មឺនធំ ក៏ទទួលយកសំបុត្របើកមាត់បំពង់ឡើង អានដឹងសេចក្តីនៃព្រះបន្ទូលថា «យើងរកមហេសីជាស្រ្តី ពិតបានហើយ ឲ្យនាំគ្នារៀបចំទៅទទួលយើង ឯបម្រើដែលនាំព្រះបន្ទូលនេះ ត្រូវជាបងថ្លៃយើង បើបានមកដល់ឲ្យ អ្នកទទួលរៀបជប់លៀងតាមភាពជាព្រះញាតិស្តេច» ។ នាហ្មឺនធំនោះ ក៏ចាត់សំបុត្រឲ្យកេណ្ឌដំរី សេះ រទេះ រាជយាន ពលថ្មើរជើង តែងដោយមុខងារ-មុខក្រសួងផ្សេងៗ ។ ឯបងថ្លៃស្តេច គេរៀបទទួល តាមដោយបែបយ៉ាងជាព្រះញាតិ មានពួកព្រៃព្រំចៀមចំខ្លើយខ្ពស់តម្កល់តម្កើងរុងរឿងក្រៃពេក ហើយគេរៀបអាជនាហារសុទ្ធសឹងល្អស្អាតស្អាត ដាក់ នឹងភាជន៍មាស លើកយកមកជូនអ្នកជាបងថ្លៃស្តេច ដែលនាំសំបុត្រស្តេចនោះមក ។

ឯអ្នកជាបងថ្លៃស្តេចនោះ ហេតុតែខ្លួនជាអ្នកនៅស្រុកក្រៅឆ្ងាយ ពុំដែលស្គាល់ស្តេច ស្ទើរតែពុំហ៊ានបរិភោគ អាជនាហារ ដែលជាបស់ល្អថ្លៃនោះឡើយ លុះតែនាហ្មឺនធំគេបង្ខំឲ្យបរិភោគ ទើបហ៊ានបរិភោគ តែចាំគន់មើល បើ គេបែរមុខចេញ ដែលលូកបន្លំយកនំចំណី លាក់ទុកផ្លើប្តូន ត្បិតខ្លួនមិនដែលបានចំណីល្អបរិភោគ គិតក្រែងស្តេចប្តូនថ្លៃ នោះ មិនដែលបានដូចខ្លួនដែរ ។

លុះបរិភោគរួច នាហ្មឺននោះតឿនថា «អ្នកនឿយព្រួយ សូមអញញឹកសម្រាន្តទៅ!» ។ អ្នកបងថ្លៃស្តេច ក៏ស្ទើរពុំ ហ៊ានដេក ។ លុះព្រឹកឡើង និយាយនឹងនាហ្មឺនថា «ខ្ញុំចង់លាទៅវិញ ត្បិតប្តូនខ្ញុំផ្តាំថា បើដល់ ឲ្យឆាប់រិលទៅ» ។ នា ហ្មឺននោះ ក៏ចាត់ចែងឲ្យរៀបអាជនាហារឲ្យ ។ បរិភោគរួច ក៏លាហ្មឺនដែលជាធំនោះ ត្រឡប់មកផ្ទះវិញ ។

លុះមកដល់ ស្តេចជាប្តូនថ្លៃសួរថា «ម៉េចអ្នកបង! អញញឹកទៅជួបនឹងនាហ្មឺនគេទេ?» ។ ឯបងថ្លៃ ប្រាប់ស្តេច ជាប្តូនថ្លៃថា «ជួប!» ។ ស្តេចថា «ចុះគេរាប់អានឬទេ?» ។ បងថ្លៃថា «គេរាប់អានបងណាស់!» ។ ស្តេចឮថានាហ្មឺន គេរាប់អានណាស់ ក៏ទ្រង់ញឹមៗ ។ ហើយបងថ្លៃនោះ យកនំចំណីដែលលាក់យកមកនោះ ឲ្យស្តេចជាប្តូនថ្លៃ ដោយ

វាថាថា «នៃប្អូន! បងលាក់នំគេពីរាំងស្តេចយកមកផ្ញើប្អូន, ប្អូនឯងពិសាមើល ឆ្ងាញ់ណាស់!» ។ ស្តេចថា «បងពិសា ចុះ!» ។ បងថ្លែថា «ទេ! ប្អូនពិសាមើល!» ។ ឯស្តេច ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា «បើមិនសោយ ក្រែងបងថ្លែនោះ ដឹងថាខ្លួនជា ស្តេច» ទ្រង់សោយតែបន្តិច ទ្រង់លែងទៅ ទ្រង់ញញឹមថា «ឆ្ងាញ់មែនហើយ អ្នកបង!» លុះដល់កំណត់ ៧ ថ្ងៃ អស់ សេនាបតីមន្ត្រីតូចធំ ភ្នំជួបជុំទៅទទួលស្តេច រៀបជាកូនហែមកដល់ទីស្តេចគង់នោះ ។ អស់អ្នកស្រុកក៏ផ្អើល ចលាចលរវល់ភិតភ័យនាំកូនជញ្ជូនចៅរត់ទីពឹងពួន ដោយគិតស្មានថាទ័ព ពុំដឹងជាគេមកទទួលស្តេចសោះ ។ លុះ នាហ្មឺនគេចូលមកជិតផ្ទះដែលស្តេចគង់នៅនោះ ម្តាយក្មេកឪពុកក្មេក ក៏ភិតភ័យរត់ចូលទៅប្រាប់កូនប្រសាឯក្នុងផ្ទះ ថា «កូនអើយ! ទ័ពមកពីណាច្រើនណាស់! ឬគេមកចាប់កូន ត្បិតកូនលេងបៀចំពាក់គេទេដឹងអើយ?» ។ ស្តេចឮ ម្តាយក្មេកប្រាប់ដូច្នោះ ក៏ទ្រង់ម្នីម្នាចេញទៅរានហាលមុខផ្ទះ ។

អស់នាហ្មឺនទាំងពួង មានក្រឡាហោម យមរាជ ចក្រីរាំងជាដើម ឃើញស្តេចទ្រង់ឈរនៅរានហាល ក៏សុទ្ធតែ ងើរខិនតោ ៗ ចូលមកក្រាបថ្វាយបង្គំស្តេចរាល់គ្នា ។ ស្តេចមានព្រះបន្ទូលថា «អើ! អស់អស់នាហ្មឺនក្រឡាហោម យមរាជ ចក្រីរាំង សុខសប្បាយរាល់គ្នាទេឬ?» ។ អស់នាហ្មឺនឆ្លើយព្រមគ្នាថា «ព្រះករុណាថ្លែងសេស! សុខសប្បាយ ជាទេ» ។ ឯម្តាយក្មេកឪពុកក្មេកលោតភ្ញាក់ខ្លួនព្រើត និយាយគ្នាខ្សឹបៗ ថា «កូនប្រសាយើង ស្តេចទេតើ!» ។ ឯពួក បងប្អូនញាតិសន្តាន ដែលនៅជិតខាងក៏ភ្ញាក់ខ្លួនរាល់គ្នាលាន់មាត់ថា «យី ជឿយ! លេងមិនបានទេ ស្តេចទេតើ!» ហើយមានចិត្តគិតបារម្ភភ័យតែរៀងខ្លួន ៗ ក្រែងស្តេចយកទោស ត្បិតខ្លួនយល់ទាស់មិនចូលចិត្តនិងស្តេចថា ស្តេច ចេះតែលេងបៀផឹកស្រាមិនរកស៊ី ដល់ដឹងជាស្តេច ក៏ភ័យក្រោយរាល់គ្នា ។ អស់នាហ្មឺនក្រាបទូលសួរស្តេចថា «សូម ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស! ព្រះរាជទេពិដែលល្អងធ្លូលីព្រះបាទថារកបានហើយនោះ តើនៅឯណា? ។ ទើបស្តេចទ្រង់មាន ព្រះបន្ទូលប្រាប់ថា «ឲ្យទៅលក់នំលតទៅហើយ!» ។ អស់នាហ្មឺនឮស្តេចថា ប្រើទៅឲ្យលក់នំលត ក៏ញញឹមរាល់គ្នា ហើយក្រាបទូលថា «ទ្រង់ប្រើឲ្យទៅលក់នំលតឯណា?» ។ ស្តេចទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា «ទៅលក់នំលតនៅភូមិគេ ខាងជើង» ។ អស់នាហ្មឺនបានដឹងដូច្នោះ ក៏រៀបយានទៅតាម ។ ស្តេចទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា «បើទៅតាម ត្រូវមើល តែអ្នកណាពាក់អាចកំបុតដៃ ទូលល្អិតចាស់ យួរឆ្នាំងស្តុររេចមាត់ ហ្នឹងហើយ ប្រពន្ធយើង» ។

នាហ្មឺនទាំងនោះ ក៏ចាត់នាហ្មឺនមួយពួកឲ្យនាំព្រះរាជយានទៅតាម ជួបនឹងនាងមកពីលក់នំលត ក៏ស្រែក ហៅថា «នាងម្ចាស់ ឈប់សិន!» ។ នាងឮនាហ្មឺនដែលទៅទទួលនាងស្រែកហៅដូច្នោះ គិតស្មានថាជាគេមកចាប់ ខ្លួន ហើយនាងក៏រត់ចូលព្រៃកាត់តម្រង់មករកផ្ទះ ប្រាក់កាសដែលលក់នំលតនោះ ក៏ជ្រុះបាត់ខ្លះក្នុងព្រៃទៅ នៅសល់ តែបន្តិចបន្តួច ដល់មកផ្ទះមើលទៅមុខផ្ទះ ឃើញមនុស្សច្រើនត្រៀបត្រា គិតថាគេមកចាប់ប្តីទារថ្លៃបៀគេហើយ នាង ក៏រលះរលាំងឡើងទៅសួរប្តីថា «គេមកពីណាច្រើនម៉្លេះ?» ។ ស្តេចប្តីទ្រង់ប្រាប់នាងថា «គេមកទទួលបងទេ! នាង» ។ ម្តាយហៅកូនទៅខ្សឹបប្រាប់ថា «ប្តីនាងជាស្តេចទេតើ!» ។ នាងកូនឮម្តាយប្រាប់ទើបដឹងប្តីជាស្តេច ។

ឯមន្ត្រីដែលទៅតាមនាង វិលមកគាល់ស្តេច ៗ ទ្រង់សួរថា «មិនឃើញទេឬ?» ។ មន្ត្រីទូលថា «ឃើញ! ប៉ុន្តែ ក្រែងមិនមែន ទូលព្រះបង្គំហៅមិនឈប់សោះ ចេះតែរត់» ។ ស្តេចទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា «មកដល់ហើយ!» ។ មន្ត្រី ទាំងនោះ យកគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ទ្រង់តម្កល់លើជើងពានមាស លើកយកទៅថ្វាយទាំងទឹកអប់រងច្រូននីពិដោរ ឈ្មួយឈ្មប់ ។ ស្តេចនឹងនាង ទ្រង់ស្រង់ជម្រះព្រះអង្គរួច ទ្រង់ព្រះពស្រុស្រេចសង្វារកងករល្អល្អះក្រែកពេក ។

រួចស្រេចស្តេចនឹងនាង អញ្ជើញម្តាយឪពុកនិងបងប្រុស ឲ្យឡើងជិះដំរីសេះទៅ ។ អស់នាហ្មឺន ក៏ហែស្តេចទៅចូល ព្រះរាជវាំង ដល់ហើយ» ទ្រង់គង់នៅចុងព្រះរាជធានីទ្រង់ឲ្យហៅបុរសនោះមកប្រាប់ថា «ចៅបុរសឯងមើល? នេះហៅ ជាស្ត្រីពិត ម្តាយពិត ឪពុកពិត មែនឬមិនមែនទេ?» ។ ចៅបុរសនោះក្រាបបង្គំទូលថា «នេះហើយហៅពេញជាស្ត្រីពិត ម្តាយពិត ឪពុកពិត សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ទើបស្តេចឲ្យរៀបអភិសេកនាងឡើងជាអគ្គមហេសី ឯបងប្រុសនោះ ទ្រង់តាំងឲ្យធ្វើជាអគ្គមហាសេនា ម្តាយ ទ្រង់តាំងជាសម្តេចរាជជននី ឪពុកទ្រង់តាំងជាព្រះរាជជនក រួចជាសូធាច ស្តេចឲ្យទៅយកយាយចាស់តាចាស់ ដែលជណ្តឹងនាងថ្វាយស្តេចនោះ មកធ្វើផ្ទះឲ្យនៅ ហើយទ្រង់ឲ្យចិញ្ចឹមថែរក្សាទៅ ។ យូរបន្តិចទៅ ស្តេចទ្រង់នឹក ភ្នកថា ចៅបុរសនេះ មានគុណនឹងអញ ហើយមានប្រាជ្ញាយល់ការរាក់ជ្រៅ ស្គាល់លក្ខណៈស្រី-ប្រុស ហើយទ្រង់ឲ្យ ហៅមន្ត្រីមកទ្រង់បង្គាប់ឲ្យសង់រោងការអាពាហ៍ពិពាហ៍ សម្រេចមង្គលការផ្សំផ្គុំព្រះរាជបុត្រីនិងចៅបុរសនោះ ។ រៀប ចំរួចស្រេច ស្តេចទ្រង់អភិសេកបុរសនោះនិងព្រះរាជបុត្រី ឲ្យជាមហាឧបរាជ ក៏នៅជាសុខសប្បាយតទៅ ។ ដល់ ស្តេចទ្រង់ព្រះជរា ទ្រង់ដាក់រាជ្យ ឲ្យមហាឧបរាជជាព្រះរាជបុត្រសោយរាជ្យស្នងព្រះអង្គ រក្សាអាណាប្រជានុរាស្ត្រ ជា សុខសប្បាយតទៅហោង ។

ប្រាជ្ញាបុណ្យផង កើតដោយប្រណិប័តន៍